

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
9 Пж 1943/24
26.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Татјане Влаисављевић, председника већа, судије Снежане Илић и судије Весне Вулевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Република Србија, Министарство привреде, Београд, кога заступа Државно правобранилаштво Београд, ул. Косовска бр. 31, против туженог Стечајна маса „Ратко Митровић Дедиње“ д.о.о. у стечају Београд, ул. Вождовачки кружни пут бр. 125, кога заступа Михајло Срдих, адвокат из, ул., ради дуга, вредност предмета спора 23.061.202,76 динара, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог, изјављеним против пресуде Привредног суда у Београду П 5906/23 од 30.01.2024. године, у седници већа одржаној дана 26.09.2024. године, донео је:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ жалбе тужиоца и туженог као неосноване и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Привредног суда у Београду П 5906/23 од 30.01.2024. године у ставовима II и III изреке пресуде.

Образложење

Првостепеном пресудом у ставу I изреке утврђено је потраживање тужиоца према туженом на име главног дуга у износу од 16.142.841,93 динара. Ставом II изреке одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се утврди његово потраживање према туженом на име главног дуга у износу од 6.918.360,83 динара и на име законске затезне камате у износу од 21.023.892,40 динара. Ставом III изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 1.377.494,20 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Благовременом жалбом тужилац побија наведену пресуду у делу коме није успео у спору због битних повреда одредаба поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања. Посебно указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, наводећи да првостепена пресуда у побијаном делу садржи недостатке због којих се не може испитати, да је изрека пресуде неразумљива, те да противречи сама себи и разлозима пресуде. Истиче да је суд самоиницијативно одлучивао о моменту доспелости потраживања тужиоца, иако тужени није оспоравао чињенице када је последњи пут тужилац позвао туженог на испуњење обавезе, који је крајњи рок остављен туженом и када је поднета тужба као моменат доспелости потраживања. Сматра да је првостепени суд погрешно применио материјално право и

то члан 324. Закона о облигационим односима, имајући у виду да је тужилац више пута позивао туженог на испуњење обавезе, те је моменат доспелости заправо моменат подношења тужбе 30.04.2014. године. Стога сматра да се не може прихватити закључак суда да је потраживање тужиоца доспело 23.08.2013. године, већ евентуално 30.04.2014. године када је поднета тужба или 08.01.2014. године када је истекао рок последњег позива за измирење дуга. Даље наводи да се одредбе унапред припремљеног плана реорганизације Рео 4/14 од 19.06.2014. године не могу применити на потраживање тужиоца, посебно из разлога што се план реорганизације не спроводи због непоступања туженог по истом и када је отворен стечајни поступак над туженим управо због непоштовања усвојеног плана реорганизације. Додаје да је тужиочево потраживање настало након пресечног датума по унапред припремљеном плану реорганизације, те да се дејство овог плана не може проширити на повериоца чија потраживања нису обухваћена планом, који није учествовао у гласању и чија висина потраживања није узета у обзир приликом доношења одлуке и гласања о плану. Предлаже да Привредни апелациони суд преиначи првостепену пресуду у побијаном делу и у целини усвоји тужбени захтев.

Благовременом жалбом тужени побија одлуку о трошковима поступка, садржану у ставу III изреке првостепене пресуде због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешно и непотпуно утврђеног чињеног стања. Истиче да укупно потраживање тужиоца у овој парници износи 44.085.095,16 динара, а да је тужилац успео за износ од 16.142.841,93 динара, што значи да је тужилац успео са 36% због захтева, па је првостепени суд требало тужиоца да обавезе да туженом надокнади парничне трошкове. У смислу жалбених навода да је првостепени суд погрешно утврдио успех странака у овом спору, предлаже да Привредни апелациони суд преиначи одлуку о трошковима поступка.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да жалбе парничних странака нису основане.

У поступку доношења првостепене пресуде није било битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности. Нема ни повреде из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, на коју се без основа указује жалбом тужиоца. Побијана пресуда је у делу који се побија жалбом тужиоца јасна и садржи разлоге о битним чињеницама, који су у складу са стањем у спису предмета.

Предмет тужбеног захтева је утврђење основаности потраживања тужиоца према туженом у износу од 23.061.202,76 динара на име главног дуга и у износу од 21.023.892,40 динара на име обрачунате законске затезне камате по основу враћања стеченог без основа.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, парничне странке су биле у облигационом односу на основу Уговора о извођењу радова бр. 404-0-371/10/2010-04 од 22.12.2010. године, чији је предмет доградња болничког стационара у Јагодини са Анексом 1 од 08.04.2011. године и Анексом 2, као и на основу Уговора о извођењу радова број 404-00-103/8/2012-21 од 23.07.2012. године, чији су предмет додатни радови на доградњи болничког стационара у Јагодини и то тужилац као инвеститор, затим Општа болница Јагодина из Јагодине као суинвеститор и корисник и тужени као извођач радова. Тужени је извео одређене уговорене грађевинске радове, испоставио авансну ситуацију и привремене обрачунске ситуације I, II, III и IV за изведене радове инвеститору, по којима је тужилац уплатио туженом укупан износ од 55.216.418,97 динара, што међу парничним странкама није било спорно. Тужени је априла месеца 2013. године напустио градилиште и није наставио са

извођењем радова, а тужилац га је више пута писано позивао да настави са извођењем уговорених радова, док је дописом од 07.08.2013. године оставио туженом последњи рок од 15 дана за завршетак свих радова, те је туженог обавестио да уколико не испуни све уговорне обавезе предметни уговор сматраће се раскинутим по самом закону. Дописом од 24.12.2013. године тужилац је дао изјаву о раскиду предметног уговора. У поступку обезбеђења доказа који је вођен пред Основним судом у Јагодини под бројем РЗ 19/14 налазом и мишљењем комисије вештака Градског завода за вештачење утврђено је да вредност изведених грађевинских радова износе 32.155.216,21 динара са порезом на додату вредност. Решењем Привредног суда у Београду Рео 4/14 од 19.06.2014. године над туженим је отворен стечајни поступак у складу са унапред припремљеним планом реорганизације и потврђено је усвајање унапред припремљеног плана реорганизације поднетог дана 22.04.2014. године са усвојеном допуном на рочишту одржаном 19.06.2014. године. Пресечни датум по наведеном плану реорганизације био је 30.11.2013. године. Над туженим је због неизвршавања плана реорганизације отворен стечајни поступак у коме је тужилац пријавио своје потраживање и исто је оспорено закључком о листи оспорених потраживања Ст 265/16 од 17.10.2018. године. Оценом изведених доказа, првостепени суд закључује да није основан приговор недостатка активне легитимације на страни тужиоца, затим да није било спорно да је раскинут уговор о извођењу радова, услед чега је тужени дужан вратити оно што је примио по овом уговору, будући да није изведеним радовима оправдао уплаћени износ од стране тужиоца, да је тужиочево потраживање доспело 23.08.2013. године, услед чега се на тужиочево потраживање примењују услови из усвојеног унапред припремљеног плана реорганизације. Утврђено је и да тужиочево потраживање представља необезбеђено потраживање које се сврстава у трећу класу поверилаца по унапред припремљеном плану реорганизације, а за чије намирење је предвиђен грејс период од 12 месеци који почиње од датума потврђивања плана, укупан период отплате од 5 година током којих ће се обавезе измиривати у једнаким месечним ратама, није предвиђен обрачун и плаћање камата у периоду отплате и предвиђене су мере отпуста законске затезне камате до пресечног датума, као и отписа потраживања од 30%. На основу наведеног, првостепени суд налази да је основан тужбени захтев за утврђене тужиочевог потраживања у износу од 16.142.841,93 динара у складу са условима унапред припремљеног плана реорганизације, па у овом делу тужбени захтев усваја, док у преосталом делу за износ главног дуга од 6.918.360,83 динара, те за обрачунату законску затезну камату тужбени захтев одбија.

На правилно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је тужбени захтев одбио за износ од 6.918.360,83 динара на име главног дуга, те за износ од 21.023.892,40 динара на име обрачунате законске затезне камате. Парничне странке су биле у облигационом односу по основу два уговора о грађењу и то тужилац у својству инвеститора, а тужени у својству извођача радова. На име аванса за извођење радова тужилац је туженом уплатио износ од 55.216.418,97 динара, а тужени је радове извео у вредности од 32.155.216,21 динар, док у преосталом делу за уплаћени износ, радове није извео. Тужилац је више пута позивао туженог на испуњење његове уговорне обавезе, па је дописом од 07.08.2013. године оставио туженом последњи рок од 15 дана за завршетак свих радова уз изјаву да уколико све своје уговорне обавезе не испуни у овом року, истеком тог рока уговор се раскида по самом закону. Није било спорно да је тужени наведени допис примио, те да у остављеном року није испунио своје уговорне обавезе, па је правилан закључак првостепеног суда да је предметни уговор између парничних странака раскинут дана 23.08.2013. године, односно истеком остављеног рока од 15 дана за завршетак свих радова. Према члану 132. Закона о облигационим односима, који регулише дејство

раскида уговора, раскидом уговора обе стране су ослобођене својих обавеза изузев обавезе на накнаду евентуалне штете. Ако је једна страна извршила уговор потпуно или делимично, има право да јој се врати оно што је дала, а ако обе стране имају право захтевати враћање датог узајамна враћања врше се по правилима за извршење двостраних уговора. Враћање датог је законско право уговорне стране по раскиду уговора, која је извршила уговор потпуно или делимично, односно законска обавеза друге стране која је примила испуњење друге уговорне стране а да своју уговорну обавезу у целини или делимично није испунила. Стога обавеза враћања датог доспева моментом раскида уговора и ова обавеза дужника није условљена позивањем повериоца на испуњење обавезе или било којом другом радњом повериоца. У конкретном случају правилном применом члана 126. став 3. Закона о облигационим односима првостепени суд је утврдио да је уговор између парничних странака раскинут дана 23.08.2013. године по самом закону, а уједно то је и датум доспелости обавезе туженог да врати тужиоцу новчани износ који је примио, а за који није извео уговорене радове. Како је наведена обавеза туженог законска обавеза као уговорне стране која има обавезу да врати оно што је примљено након раскида уговора, то на доспелост обавезе туженог не утиче чињеница да је тужилац каснијим дописом обавестио да раскида уговор и позивао туженог на враћање утуженог износа. Обавеза туженог на враћање датог доспела је 23.08.2013. године, односно пре пресечног датума по усвојеном унапред припремљеном плану реорганизације који је био 30.11.2013. године, па је првостепени суд правилно закључио да се услови намирења потраживања по наведеном унапред припремљеном плану реорганизације примењују и на потраживање тужиоца према туженом.

Према члану 167. Закона о стечају по доношењу решења о потврђивању усвајања плана реорганизације сва потраживања права и поверилаца и других лица и обавезе стечајног дужника одређене планом реорганизације уређују се искључиво према условима из плана реорганизације. У смислу члана 156. став 3. тачка 1. Закона о стечају, потраживања поверилаца која нису обухваћена одредбама плана о намирењу поверилаца, намирују се на исти начин и под истим условима као потраживања других поверилаца његове класе, а у смислу става 1. тачка 7. истог члана, усвајањем плана реорганизације сва права и обавезе поверилаца дефинишу се искључиво у складу са одредбама усвојеног плана, укључујући и ситуацију у којој план није у потпуности извршен, односно у којој се извршење плана обуставља. Стога је чињеница да је над туженим отворен стечајни поступак услед неизвршавања унапред припремљеног плана реорганизације без утицаја на правилан закључак првостепеног суда да се услови предметног плана реорганизације примењују на тужиочево потраживање. Тужиочево потраживање доспело је пре пресечног датума по унапред припремљеном плану реорганизације, па иако није наведено у самом плану реорганизације, на намирење овог потраживања примењују се услови плана реорганизације. Првостепени суд је утврдио да тужиочево потраживање као необезбеђено спада у трећу класу поверилаца, те да се намирује са грејс периодом од 12 месеци, роком отплате од 5 година током којих ће се обавезе измиривати у једнаким месечним ратама, да за ова потраживања није предвиђено обрачун и плаћање камате у периоду отплате, да је предвиђена мера отписа затезних камата обрачунатих до пресечног датума као и отпуст потраживања од 30%. У складу са наведеним, правилан је закључак првостепеног суда да применом услова унапред припремљеног плана реорганизације није основано тужиочево потраживање у износу од 6.918.360,83 динара на име главног дуга, те да није основано у целини тужиочево потраживање по основу обрачунате камате.

Нису основани жалбени наводи тужиоца да је првостепени суд самоиницијативно утврђивао моменат доспелости тужиочевог потраживања, иако није

било спорно када је тужилац последњи пут позвао туженог на испуњење обавезе и који је крајњи рок оставио дужнику те када је поднео тужбу. Првостепени суд је утврдио чињенице које се односе на остављање накнадног рока за испуњење уговорне обавезе туженог, позивање туженог од стране тужиоца на испуњење обавезе, те висину тужиочевог потраживања, па је на основу овако утврђених чињеница утврдио тренутак доспелости тужиочевог потраживања правилном применом материјалног права. За доспелост тужиочевог потраживања није од значаја позивање туженог од стране тужиоца на испуњење обавезе, већ се доспелост одређује у односу на моменат када је тужилац имао право захтевати испуњење обавезе, односно када је тужени био дужан обавезу испунити. Ова обавеза као законска обавеза уговорне стране која је дужна вратити примљено по раскиду уговора, доспева моментом раскида уговора. Ради се о примени материјалног права на утврђене чињенице. Без утицаја на утврђени моменат доспелости тужиочевог потраживања су жалбени наводи тужиоца да је тек децембра месеца 2013. године урађено вештачење на основу кога је тачно обрачуната висина потраживања тужиоца, јер је тужилац моментом раскида уговора имао право захтевати враћање датог, а чињеница да је тужилац тек касније определио тачан износ свог потраживања, што је могао учинити и до самог раскида уговора, не утиче на доспелост обавезе туженог.

Ово су разлози због којих је првостепена одлука потврђена у ставу II изреке.

Правилна је одлука првостепеног суда о трошковима парничног поступка донета на основу чланова 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку. Првостепени суд је правилно утврдио успех странака у спору у односу на утврђену вредност предмета спора од 23.061.202,76 динара, а који износ представља вредност главног захтева у складу са чланом 28. Закона о парничном поступку. Према ставу 2. овог члана камате, уговорна казна и остала споредна тражења, као и трошкови поступка не узимају се у обзир ако не чине главни захтев. У конкретном случају, део тужбеног захтева представља и обрачунату камату, која међутим не чини део главног захтева, већ задржава свој карактер споредног потраживања, имајући у виду да главни захтев представља износ главног дуга који није измирен, те камата на овај износ нема карактер главног, већ споредног потраживања. Имајући у виду наведено првостепени суд је правилно утврдио да је тужилац успео у спору са 70% захтева у односу на главни захтев, односно утврђену вредност предмета спора, а да је успех туженог 30% па је након правилног утврђивања процесних радњи и обрачуна износа трошкова на чију накнаду парничне странке имају право у складу са Адвокатском и Таксеном тарифом, након пребијања ових износа, туженог обавезао да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 1.377.494,20 динара.

Следом наведеног на основу члана 390. Закона о парничном поступку одлучено је као у изреци пресуде.

ТВ/МВ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Татјана Влаисављевић с. р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Срђан Никић